

Ministerie van Financiën
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

➤ Benoordenhoutseweg 23
2596 BA Den Haag
info@vfn.nl
www.vfn.nl

➤ Drs. A. Reitsma
Secretaris
+31 (0)70 - 314 24 42
+31 (0)6 - 23 52 98 51
b.reitsma@vfn.nl

Datum: 30 januari 2017

Betreft: Consultatie Wet implementatie Richtlijn verzekeringsdistributie

L.S.,

De VFN heeft kennisgenomen van de consultatie van het concept wetsvoorstel tot wijziging van de Wet op het financieel toezicht (Wft) ter implementatie van de richtlijn nr. 2016/97/EU van het Europees Parlement en de Raad van 20 januari 2016 betreffende verzekeringsdistributie (herschikking), de Wet implementatie Richtlijn verzekeringsdistributie.

De distributievereisten zoals opgenomen in de Richtlijn zijn van belang voor kredietaanbieders die in verschillende hoedanigheid een rol kunnen spelen bij de distributie van verzekeringen. Daarnaast zijn proportionele en consistente distributievereisten van belang voor de bedrijfsvoering van bemiddelaars en aangesloten instellingen van leden van de VFN. Daarom reageert de VFN middels deze brief op het voorliggende voorstel van wet en de bijbehorende Memorie van Toelichting (Mvt).

Blijkens de Richtlijn verzekeringsdistributie worden verschillende doelstellingen beoogd. De Richtlijn heeft tot doel om een gelijk speelveld te creëren voor alle marktpartijen die bij de verkoop van verzekeringen zijn betrokken. De bescherming van de consument wordt door de Richtlijn verbeterd. Daarnaast beoogt de Richtlijn een interne markt voor financiële diensten te bevorderen. Tevens heeft de Richtlijn als bijkomend doel de sancties in het geval van overtredingen van de Richtlijn te harmoniseren.

De Richtlijn is gebaseerd op minimumharmonisatie. Desgewenst kunnen lidstaten aanvullende eisen stellen en uitgebreider reguleren dan de betreffende bepaling(en) in de Richtlijn. Ook biedt de Richtlijn verschillende lidstaatopties, waarbij op verschillende plaatsen expliciet de mogelijkheid wordt geboden om strengere regels op te stellen en te handhaven.

De VFN stelt vast dat de voorliggende consultatie uit lijkt te gaan van een zoveel mogelijk beleidsneutrale implementatie van de Richtlijn, waarbij aanpassingen in de Wft zo veel mogelijk worden beperkt of voorkomen.

De VFN onderschrijft de wenselijkheid van een zo veel mogelijk beleidsneutrale implementatie. Binnen de Wft en het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen (BGfo) worden de verschillende activiteiten bij verzekeringsdistributie veelal al streng gereguleerd. Het zou dan ook onwenselijk zijn als op grond van de Richtlijn onnodig impactvolle wijzigingen ontstaan. Dit geldt in het bijzonder vanwege de cross-sectorale invulling van de Wft ten aanzien van verschillende aspecten die door de Richtlijn worden gereguleerd.

In de Wft en het BGfo wordt nu bijvoorbeeld het onderwerp Vakbekwaamheid cross-sectoraal gereguleerd. Het is dan niet wenselijk dat op grond van de Richtlijn specifiek voor verzekeringsproducten een afwijkend regime van toepassing zou worden.

De VFN besteedt in deze reactie aandacht aan de introductie (bij verzekeringsproducten) van een verplichte inventarisatie van wensen en behoeften bij consumenten. Ook wordt aandacht gevraagd voor de verplichtingen die (voor bemiddelaars) worden geïntroduceerd rond verzekeringsproducten in het kader van het Productontwikkelingsproces. De Richtlijn kent een vrijstellingsbepaling; de VFN vraagt in deze reactie aandacht voor de deels onduidelijke implicaties van de vrijstellingsbepaling. Tenslotte vraagt de VFN aandacht voor het belang van het realiseren van proportionele vakbekwaamheidseisen voor bemiddelaars die bemiddelen als aanvulling op het leveren van goederen en diensten ('nevenverzekeringstussenpersonen').

Inventarisatie wensen/behoeften en passend aanbod (Beoogd Artikel 4:22a Wft / Artikel 20, eerste en tweede lid, en Artikel 24, zesde lid van de Richtlijn):

Op basis van Artikel 20 van de Richtlijn stelt de verzekeringsdistributeur op basis van de door de consument verstrekte informatie de wensen en behoeften van de consument vast. Iedere voorgestelde verzekeringsovereenkomst dient hierbij in overeenstemming te zijn met de wensen en behoeften van de consument. Artikel 24, zesde lid van de Richtlijn kent dezelfde bepalingen in het geval van het aanbod van een verzekeringsproduct samen met een nevenproduct of dienst.

Artikel 20 van de Richtlijn vereist aanvullend dat indien voorafgaand aan de verkoop van een specifiek verzekeringsproduct advies wordt gegeven, door de verzekeringsdistributeur een gepersonaliseerde aanbeveling aan de consument wordt gedaan, waarin wordt uitgelegd waarom een bepaald product het beste aansluit bij de wensen en behoeften van de consument.

De betreffende passages uit de Richtlijn worden geïmplementeerd middels het voorgelegde Artikel 4:22a Wft.

De VFN stelt vast dat met de voorgelegde implementatie op basis van de Richtlijn een “hybride” vorm van dienstverlening wordt gecreëerd, die tussen *execution only* en advisering in lijkt te liggen. De VFN is verheugd dat de Mvt duidelijk stelt dat hierbij geen sprake is van advies (conform de definitie van de Wft) omdat het bij advies gaat om een gepersonaliseerde aanbeveling aan de consument waarin de financiële dienstverlener de consument uitlegt waarom een specifieke verzekering het best aansluit bij de wensen en behoeften van de consument.

Mede gezien de verplichtingen die in het Nederlandse Vakbekwaamheidsstelsel (diplomaplicht) zijn gebaseerd op het wel of niet geven van advies (conform de definitie van de Wft) is het van belang om ook in het kader van de implementatie van de Richtlijn heldere definities te hanteren ten aanzien van het begrip advies.

In de Wft (Artikel 1:1) is het begrip advies gedefinieerd als het aanbevelen van een specifiek product aan een bepaalde consument. In de Wft (Artikel 4:23) worden de eisen die zijn verbonden aan het adviesproces gespecificeerd. Op basis van het voorgelegde Artikel 4:22a Wft lijkt een verbreding van de definitie van advies opgenomen te worden, specifiek in het kader van verzekeringsdistributie. De passage die is opgenomen in het vierde lid, waarin wordt aangegeven dat indien wordt geadviseerd uitgelegd dient te worden waarom een bepaalde verzekering het beste aansluit bij de wensen en behoeften van de consument, lijkt een aanvulling te creëren op de eisen die aan advisering worden gesteld in Artikel 4:23 Wft.

De VFN gaat ervanuit dat geen wijzigingen worden beoogd in de Nederlandse adviesregels. Dit aspect zou nadrukkelijker aan de orde kunnen worden gesteld door in de Mvt kenbaar te maken hoe de relatie dient te worden beoordeeld tussen de huidige adviesregels en het voorgelegde Artikel 4:22a Wft.

Vrijstellingsregeling:

De Richtlijn sluit in Artikel 1, onder voorwaarden, verzekeringen die een aanvulling vormen op de levering van een goed of dienst uit van het toepassingsgebied. Tegelijkertijd worden in Artikel 1 verschillende bepalingen uit de Richtlijn alsnog van toepassing verklaard, zelfs als wordt voldaan aan de vrijstellingsvereisten.

In de Transponeringstabel in de Mvt wordt kenbaar gemaakt dat de vrijgestelde activiteiten tot uiting komen in Artikel 47 van de Vrijstellingsregeling Wft. Op basis van de consultatie is echter niet duidelijk hoe de betreffende bepalingen zullen worden verwoord in de Vrijstellingsregeling.

De VFN benadrukt in dit kader het belang van het beperken van aanvullende verplichtingen voor activiteiten die eerder waren vrijgesteld.

Productontwikkelingsproces (Artikel 25 Richtlijn):

De Richtlijn introduceert voor Verzekeringsondernemingen, evenals voor tussenpersonen die verzekeringsproducten ontwikkelen voor verkoop aan consumenten, de plicht van handhaving, toepassing en toetsing van een procedure voor de

goedkeuring van elk verzekeringsproduct, of van significante aanpassing van bestaande verzekeringsproducten, voordat de betreffende producten worden geïntroduceerd ('Productgoedkeuringsproces').

Het proces dient op basis van de Richtlijn in verbinding te staan tot, en te passen bij de aard van het verzekeringsproduct. In het proces dient, op basis van de Richtlijn, de beoogde doelmarkt te worden gespecificeerd, wordt gewaarborgd dat alle betreffende risico's voor een dergelijke beoogde doelmarkt geëvalueerd zijn, en dat de geplande distributiestrategie in samenhang is met de beoogde doelmarkt. Ook dienen redelijke stappen genomen te worden om ervoor te zorgen dat het verzekeringsproduct wordt gedistribueerd op de beoogde doelmarkt. Op basis van de Richtlijn wordt een periodieke evaluatie voorgeschreven waarbij rekening dient te worden gehouden met gebeurtenissen die materiële gevolgen kunnen hebben voor het potentiële risico voor de beoogde doelgroep.

Verzekeringsondernemingen, en tussenpersonen die verzekeringsproducten ontwikkelen, dienen op basis van de Richtlijn aan distributeurs alle adequate informatie over het verzekeringsproduct en het productgoedkeuringsproces, met inbegrip van de geïdentificeerde doelmarkt, beschikbaar te stellen.

Wanneer een verzekeringsdistributeur adviseert over verzekeringsproducten die hij niet zelf ontwikkelt, of dergelijke producten aanbiedt, dient de distributeur op basis van de Richtlijn over adequate procedures te beschikken om de betreffende informatie te verkrijgen, en de kenmerken van de beoogde doelgroep te begrijpen.

In de Mvt worden deze bepalingen kenbaar gemaakt op pagina's 6 en 7. Aanvullend worden in de Mvt op pagina's 9 en 10 de administratieve lasten en de nalevingskosten voor het bedrijfsleven weergegeven als gevolg van de implementatie van de Richtlijn.

In de Mvt wordt aangegeven dat Verzekeraars dienen na te gaan of hun Productontwikkelingsproces voldoet aan de regels die voortvloeien uit de Richtlijn.

Verzekeraars dienen op basis van Artikel 32 BGfo al over een Productontwikkelingsproces te beschikken. Gegeven de eisen die nu al op basis van het BGfo worden gesteld aan het Productontwikkelings & Review proces, lijkt te kunnen worden geconcludeerd dat de Richtlijn in dit kader niet leidt de noodzaak van een hertoetsing van het Productontwikkelings & Review proces. Artikel 32 BGfo kent immers al de verplichtingen zoals verwoord in Artikel 25 van de Richtlijn.

Dit aspect kan worden vermeld in de definitieve Mvt. Artikel 25 vraagt dan uitsluitend om implementatie ten aanzien van het delen van de informatie omtrent het Productontwikkelingsproces en de doelmarkt met distributeurs. Een dergelijke invulling mag ook wenselijk worden geacht op basis van de Preambule (55) van de Richtlijn. Hierin wordt gesteld dat deze Richtlijn de variëteit en de flexibiliteit van de methoden die ondernemingen hanteren om nieuwe producten te ontwikkelen, niet mag beperken.

Bij de uitwerking van de administratieve lasten en nalevingskosten wordt in de Mvt kenbaar gemaakt dat de bemiddelaar in verzekeringen, net als de verzekeraar, de doelgroep van het verzekeringsproduct dient te bepalen, en periodiek dient te evalueren of het product nog steeds passend is voor de doelgroep. Aanvullend wordt kenbaar gemaakt dat relevante informatie voor het Productontwikkelingsproces dient te worden gedeeld met de verzekeraar, respectievelijk de bemiddelaar die het verzekeringsproduct heeft ontwikkeld.

Naar mening van de VFN is het wenselijk om de betreffende passages aan te passen. De genoemde verplichtingen voor bemiddelaars zijn immers niet opgenomen in de Richtlijn. Op basis van de Richtlijn rust op bemiddelaars (voor zover zij geen aanbieder zijn) in het kader van Productontwikkeling uitsluitend voor zover wordt geadviseerd de plicht om over adequate regelingen te beschikken om de informatie van de verzekeraar ten aanzien van het Productontwikkelingsproces te verkrijgen, en om de beoogde doelgroep van het verzekeringsproduct te begrijpen.

De bemiddelaar (die niet tevens aanbieder is) heeft op basis van de Richtlijn geen nadere verplichtingen ten aanzien van het Productontwikkelingsproces. De VFN gaat er vanuit dat in dit kader ook geen aanvullende eisen in Nederland wenselijk worden geacht, en vraagt dan ook om aanpassing van de betreffende passages in de Mvt.

De eenmalige en structurele nalevingskosten rond het Productontwikkelingsproces vallen dan ook aanzienlijk lager uit dan de in de geconsulteerde Mvt opgenomen bedragen.

Vakbekwaamheid:

De Richtlijn verbindt eisen aan de professionaliteit en vakbekwaamheid van bemiddelaars en werknemers van (her)verzekeringsbemiddelaars die zich bezighouden met het aanbieden, bemiddelen of adviseren van verzekeringen aan klanten.

Belangrijke toevoeging in de Richtlijn betreft het gegeven dat vereisten dienen aan te sluiten bij de complexiteit van de financiële dienstverlening. In dit kader is ook de overweging in de Preambule (16) van de Richtlijn van belang. Hier wordt gewezen op het belang voor consumenten van de beschikbaarheid van verschillende kanalen en samenwerkingsvormen bij de distributie van verzekeringen. Hierbij dient uiteraard in alle gevallen sprake te zijn van toereikende regels inzake consumentenbescherming.

De implementatie van de Vakbekwaamheidsvereisten op basis van de Richtlijn zal later zijn beslag krijgen in wijzigingen in het BGfo. Deze implementatie is dan ook nog geen onderdeel van de geconsulteerde documenten.

Niettemin hecht de VFN in deze fase aan het kenbaar maken van de wens om de huidige bepalingen die in het BGfo zijn opgenomen op het gebied van Vakbekwaamheid ongewijzigd te laten. Nu Nederlandse financiële ondernemingen recentelijk veel inspanningen hebben moeten verrichten om te voldoen aan de BGfo bepalingen rond Vakbekwaamheid, zou het ongewenst zijn als de implementatie van de Richtlijn zou leiden tot aanvullende verplichtingen. Dit geldt zowel voor de adviserende als voor de niet adviserende medewerkers.

Het Nederlandse stelsel zou naar mening van de VFN ook geacht mogen worden in ongewijzigde vorm te kunnen voldoen aan de eisen die op het gebied van Vakbekwaamheid worden gesteld door de Richtlijn.

Hoogachtend
Namens het bestuur van de VFN,

Bert Reitsma
Secretaris VFN